

Ügyesítik a fiukat.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tisza István gróf mondotta egyik képviselőházi beszédében, hogy ha a minisztériumban egy fogalmazó gondolkodni kezd, ez mindig veszedelmet jelent a közönségre nézve, mert a fogalmazó ur gondolkodásából hosszas vajudás után, azaz a titkár ur, az osztálytanácsos ur, a tanácsos ur és az államtitkár ur hozzájárulása után, egy új paragrafus fog megszületni. Jó közgazgatásunk e miatt nincsen, de paragrafusunk — az van elég.

Szakasztott így vagyunk a mi székesfővárosi községi iskoláinkkal is, a melyekben egy-egy új „reform“ megdöbbentő már nemcsak a mindent elszervezni kénytelen gyermekeket, hanem már a tanítókat és a szülőket is. A mint ugyanis egy szakfelügyelő elkezdi gondolkodni, az mindig kész veszedelem, mert a szakfelügyelő ur gondolkodásából hosszas vajudás után, azaz a főszakfelügyelő ur, a tanácsi fogalmazó ur, jegyző ur és tanácsos ur hozzájárulása után — egy új tantárgy lesz.

Az elemi iskolákat e napoktól kezdve megint bővítették egy új tantárggyal: a *kézügyességgel*. Az elemi iskola harmadik és negyedik osztályában az új iskolai évtől kezdve *fa- és agyagmunkákkal* is kell foglalkozni, heti két-két órában.

Bizonyos, hogy a furás, faragás és agyagmintázás alkalmas a gyermek kézügyességének fejlesztésére, ha ehhez különben egy egész sereg előfeltétel megvan.

Ilyen föltétel, hogy a tanító, a kinek a kézügyességet tanítania kell, értsen ehhez a dologhoz. (A főváros tanügyi reformerei szerint ez azonban *mellékes*. Értenie kell hozzá, punktum, *Elrendelik*, hogy ért hozzá.)

Elengedhetetlen föltétel, hogy meglegyen hozzá a *fölszerelés*. Ez azonban *nincs meg*. Egy osztályban a padokban szorong ötven gyermek. Ugyanazon a padon, a melyen nyolctól tizig ír és számol, tizenegyötől tizenkettőig pedig rajzol, — tiztől tizenegyig agyagmunkát

végez. Bizonyos, hogy e reform megalkotóit a mamák nagyon gyakran fogják emlegetni és hogy a mikor „agyagmunka“ után a gyermek hazajön az iskolából, a mamák oda fogják kívánni a reformer urakat, a hol a bors terem.

Szakképzett tanítókkal, a kik ezt a munkát legalább már *megpróbálták*, vagy látták, (a mi azonban a reformer urak szerint merőben fölösleges) — továbbá *kevés tanulóval, erre a célra fölszerelt teremben* van értelme az ilyen kézügyesítő tanításnak, de így, a hogy most megcsinálják, nincs értelme az egész kapkodó játéknak semmi. A „fenn az ernyő, nincsen kas“, — a szemfényvesztés, a látszatra való dolgozás nyilatkozik meg ebben a dologban is. És még valami, a mi ennél rosszabb.

Bizonyos, hogy a tanítók igen nagy százalékára kedvetlenül fogja a reá erőszakolt munkát végezni, a melyet ő soha nem tanult, nem is tanulhatott. Sokan meg éppen bosszankodva fogják végezni. A mi — megsugjuk a reformer uraknak ezt a pedagógiai titkot: az iskolai munka értékére nézve hatalmas veszedelem.

Bizonyos továbbá az is, hogy egy nyolc éves gyermeknek heti huszonegy óráig az iskolában ülni — éppen

nyomt. XX. cs. 81. sz.

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző

Cím

Ügyesítik a fiukat.

Forrás:

Esti ujság

Pop.

(Hely)

1913 IX/24.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

373:62

Hely

Idő

'1913'

Személy

Helyszám

éleg volt. A ki ezt az időt csak egy negyedórával is meghosszabbítja, megteheti, ha hatalma van hozzá, de már a lelkiismeretét terheli meg vele. Budapest polgárai mindent eltérnek az iskola reformereitől, akár csak az adóhivataltól, — de ebbe már alighanem mégis csak bele fognak szólni.

Reggel nyolctól egyig iskolába kényszeríteni nyolc éves gyermekeket — lelkiismeretlenség.

Sulyosbítja a helyzetet, hogy ezek a reformer urak, a kik a világon mindenre gondolnak, csak a gyerekekre nem, holott a világon semmire se kellene gondolniok, csak a gyerekekre, — az emberi kor végső határáig folytathatják e pedagógiai szempontból már-már közveszedelmes munkásságukat. Az állami kormányzatban még megvan az a vigasztalás, hogy ha valaki agyon akar reformálni valamit, — majd csak megbukik, mielőtt befejezhetné végzetes munkáját. Ugy hiszem, hogy például *Tóth János* volt az az államtitkár, a ki szintén ezzel a fatális kézügyességgel akart valamit csinálni. Valahol Turkevén meglátogatót egy iskolát, a hol azt látta, hogy a tanító kitünően fur-farag, — olyan kapanyelet csinál, hogy szinte már elcsúsz a kezében. Az államtitkár urnak annyira imponált ez a mindenesetre derék dolog, hogy azonnal fölszerelt

néhány száz iskolát mindentelre kézügyességi szerszámokkal. Egy vagyomban került a dolog. Csak az volt a baj, hogy Kiszucahelyen vagy Kajászó-szentpéteren a tanító urnak halvány sejtelve sem volt arról, hogy már most ő mit kezdjen azokkal a gyönyörű szép, cifra szerszámokkal, a melyeket a nyakára küldtek. A drága fölszerelés tehát a legjobb esetben a — padlásra vándorolt, s a turkevei tanító ur továbbra is versenytárs nélkül működik a kapakaszanyélfaragás terén. Igen, mert *Tóth János* megbukott. Ha meg nem bukott volna, azóta már föl volna szerelve kézügyességi szerszámokkal — tizennyolcezer népiskolának a padlása.

Azonban azok az urak, a kik a budapesti népiskolák számára gyártják az új tantárgvakat, — nem fognak megbukni. Legfőlebb csak az iskoláik fognak csödbe menni.